

9. december 2008

Krav til en landsdækkende sammenhængende beskæftigelsesindsats

I finanslovsaftalen for 2009 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er det aftalt, at den lokale beskæftigelsesindsats placeres i kommunerne fra og med august 2009, men med en stærk statslig styring.

Beskæftigelsespolitikken er helt central for beskæftigelse og velfærd i Danmark. Parterne deler derfor ikke et synspunkt om, at beskæftigelsesindsatsen mest hensigtsmæssigt ligger i kommunerne. Der er hverken et analytisk eller erfaringsmæssigt belæg herfor.

Med udgangspunkt i den indgåede aftale finder parterne på arbejdsmarkedet, at der som minimum er en række forudsætninger, som skal være på plads før, der kan gennemføres en beskæftigelsesindsats, der matcher de behov, som findes på arbejdsmarkedet. Udfordringerne for arbejdsmarkedet går på tværs af kommunegrænserne, og løsninger skal derfor i langt højere grad præges af landsdækkende eller regionale angrebsvinkler frem for lokalpolitiske i den enkelte kommune.

Parterne på arbejdsmarkedet finder, at udmøntningen af den politiske aftale om en kommunalt forankret beskæftigelsesindsats skal sikre, at:

- Der føres en landsdækkende og koordineret beskæftigelsesindsats i Danmark, således at de nuværende forskelle i indsatser og resultater mellem kommunerne minimeres
- Det sikres, at jobcentrene sætter fokus på virksomhedernes behov for kvalificeret arbejdskraft samtidig med, at flest mulige ledige skal i ordinær beskæftigelse
- Lederskabet i beskæftigelsesindsatsen styrkes ved, at staten/regionerne får en mere direkte styringsrolle over for jobcentrene
- Det sikres, at ansvaret for alle nuværende og nye opgaver i beskæftigelsesindsatsen placeres enten landsdækkende, regionalt eller lokalt i kommunerne alt efter opgavens karakter og omfang

Parterne anmoder beskæftigelsesministeren om snarest at tage initiativ til en drøftelse med parterne om, hvordan rammerne for en kommunalt forankret beskæftigelsesindsats fastsættes.

Når der er klarhed om disse rammer og indhold i lovgivningen for den nye kommunalt forankrede beskæftigelsesindsats, finder arbejdsmarkedets parter, at beskæftigelsesministeren bør tage initiativ til drøftelser med parterne om de forventninger, der er til parternes fremtidige bidrag og involvering i beskæftigelsesindsatsen og i ankesystemet, og hvordan denne fremtidige medvirken mest hensigtsmæssigt organiseres.

Landsdækkende beskæftigelsespolitisk indsats

Efter parternes opfattelse er det nødvendigt at sikre et helhedsorienteret perspektiv for beskæftigelsesindsatsen, og at den landsdækkende beskæftigelsespolitiske indsats fastlægges og styres centralt/regionalt.

En landsdækkende indsats skal i høj grad fastlægges i kraft af ministerens landsdækkende mål og bringes videre til kommunerne ved at styrke de regionale beskæftigelsesråd og beskæftigelsesregionernes kompetencer over for kommunen og det enkelte jobcenter.

Det er ligeledes afgørende for parterne at få taget initiativer, der fra starten kan sikre, at kommunerne lever op til de almindelige forvaltningsretlige lighedsprincipper, der bygger på, at myndigheder er forpligtet til at behandle borgere og virksomheder med samme rettigheder ens, og at der skal være saglige grunde for at gøre forskel.

Det er ikke tilstrækkeligt efterfølgende at gennemføre praksisundersøgelser for at afdække, om der i de 91 jobcentre sker en ubegrundet forskelsbehandling af både ledige og virksomheder.

I udmøntningen af den politiske aftale bør der derfor tages følgende initiativer:

- At beskæftigelsesministeren får bemyndigelse i lovgivningen til at placere ansvaret for at løse nye/ændrede opgaver – som grundet opgavens karakter eller omfang er bredere end det, kommunerne kan løfte – på det statslige/regionale niveau
- At beskæftigelsesministeren efter rådgivning/indstilling fra Beskæftigelsesrådet får bemyndigelse til f.eks. via forsøgs- eller udviklingsmidler at gennemføre nye initiativer for at sikre en landsdækkende indsats
- At beskæftigelsesministerens landsdækkende mål for beskæftigelsesindsatsen gøres forpligtende for de lokale, kommunale beskæftigelsesplaner. Udgangspunktet er beskæftigelsesministerens kontrakter med beskæftigelsesregionerne og potentialet for resultater i den enkelte kommune. Det indbygges i de nuværende sanktionsregler, at beskæftigelsesregionerne kan sanktionere den enkelte kommune for manglende resultater og indsats.
- At beskæftigelsesregionerne styrker den tværgående indsats mellem jobcentrene i forhold til grupper med lav ledighed og små faggrupper, særligt på mangelområderne
- At de nuværende tre landsdækkende centre "Work in Denmark" og EURES fastholdes i statslig regi og tilknyttes Beskæftigelsesregionerne
- At nye og nuværende tværgående specialfunktioner for handicappede, etnisk indsats og ligestilling, som i dag er placeret i tre jobcentre, placeres i statslig regi i beskæftigelsesregionerne
- Beskæftigelsesregionerne varetager opgaven med at godkende samt udbetale løntilskud til virksomheder i forbindelse med voksenlærlingeordningen for beskæftigede

Stærk statslig styring og incitamenter for kommunerne

Det er helt afgørende, at der sikres på forhånd klart definerede rammer og økonomiske vilkår for kommunernes beskæftigelsesindsats, der understøtter en effektiv beskæftigelsesindsats.

Parterne forudsætter i den forbindelse, at de nuværende principper for fastlæggelsen af aktivrammen videreføres.

Gennem økonomiske incitamenter og en styrkelse af beskæftigelsesregionerne skal det sikres, at kommunerne i størst muligt omfang tilskyndes til at etablere samarbejder mellem jobcentre (evt. fælles jobcentre), der servicerer større arbejdskraftoplande. De opgaver, der bedst gennemføres af kommuner i fællesskab, bør løses i et samarbejde kommunerne i mellem. Målet er, at opgaverne placeres der, hvor de beskæftigelsespolitiske løses mest optimalt.

I udmøntningen af den politiske aftale bør der derfor tages følgende initiativer:

- Sikre mulighed for at det statslige/regionale niveau kan pålægge kommunerne at løse bestemte opgaver i fællesskab
- Den nuværende nedre grænse på 20.000 indbyggere for at kunne oprette et jobcenter hæves til minimum 60.000 indbyggere, så rammerne for et styrket samarbejdet på tværs af kommunegrænserne øges
- Der afsættes drifts- og personaleressourcer i beskæftigelsesregionerne, der kan understøtte og tilskynde kommunerne til at gennemføre indsatser på tværs af kommunegrænserne
- En større del af aktiveringsmidlerne øremærkes til særlige indsatsområder i jobcentrene, som led i beskæftigelsesregionernes styrkede koordineringsopgaver. Der tænkes i den forbindelse på initiativer, der understøtter den geografiske og faglige mobilitet, herunder midler til jobrotation, flaskehalse, voksenlærlinge, og flyttehjælp og lignende
- De nuværende statslige midler til LBR overgår til de regionale beskæftigelsesråd. Midlerne anvendes til især at understøtte indsatser på tværs af jobcentre. De nuværende flaskehalsmidler fastholdes i beskæftigelsesregionerne

Den kommunale prioritering af beskæftigelsesindsatsen

Det er afgørende, at kommunerne prioriterer beskæftigelsesindsatsen højt, således at der gennem en effektiv beskæftigelsesindsats ydes et bidrag, der øger den samlede beskæftigelse på arbejdsmarkedet. Der er derfor behov for, at kommunerne ser det som en pligt at afsætte ressourcer, som står mål med udfordringerne på arbejdsmarkedet, herunder at inddrage andre aktører, når det er den mest effektive måde at løse opgaverne på.

En helt afgørende forudsætning, der kan øge kendskabet til betydningen af en effektiv beskæftigelsesindsats og stille beskæftigelsespolitikken mere centralt på den lokalpolitiske scene, er et øget kendskab til, hvordan beskæftigelsesindsatsen praktiseres og de resultater, som kommer ud af indsatsen.

Det skal undgås, at aktiveringsindsatsen fastlåser ledige. Aktivering i sig selv er ikke et mål, men et middel, der skal styrke motivation for jobsøgning og målrettede opkvalificering af ledige.

I udmøntningen af den politiske aftale bør der derfor tages følgende initiativer:

- Hver kommune skal fremlægge drifts- og forsørgelsesbudgetter samt redegøre for det forventede personaleforbrug og enhedsomkostninger for indsatsen i jobcentrene
- Det skal af beskæftigelsesplanerne fremgå, i hvilket omfang og til hvilket formål der anvendes andre aktører i indsatsen
- Hvert jobcenter skal fremlægge beskæftigelsesplaner opdelt på enkelte målgrupper i indsatsen, herunder forsikrede ledige. Budgetterne skal sammen med kommunernes beskæftigelsesplaner godkendes af beskæftigelsesregionerne
- En højere statslig refusion ved aktivering skal gøres tidsbegrænset og/eller suppleres med økonomiske incitamenter, der fremmer lediges hurtige tilbagevenden til ordinær beskæftigelse. Voksenlærlinge, jobrotations og flaskehalsforløb bør dog undtages herfra

- Som led i en målrettet indsats for ordinær beskæftigelse udvikles styringsredskaber, der kan sætte fokus på jobcentrenes service til virksomhederne og ledige
- Der skal løbende være opgørelser over redskabsanvendelsen for de forskellige målgrupper i beskæftigelsesindsatsen, herunder forsikrede ledige

Stærke regionale styringsredskaber

Det nuværende styringssystem, der er baseret på, at beskæftigelsesregionerne skal fremme ministerens landsdækkende mål og sætte fokus på indsats og resultater i en dialog med jobcentrene, skal videreudvikles og styrkes.

Ministerens mål skal respekteres af jobcentrene, og de kommunale jobcentre skal hver især forpligte sig til at yde deres bidrag til, at de landsdækkende målsætninger for beskæftigelsesindsatsen nås. En mere direkte resultatstyring skal sikre, at alle jobcentre når de udmeldte beskæftigelsesmål, og at ledige og virksomheder får de ydelser, som er fastlagt efter lovgivningen.

I udmøntningen af den politiske aftale bør der derfor tages følgende initiativer:

- De kommunale beskæftigelsesplaner skal indsendes og godkendes af beskæftigelsesregionerne/RBR
- Benchmarking af indsatsen i jobcentrene skal prioriteres og indgå som et centralt regionalt styringsredskab
- Regionerne skal i samarbejde med jobcentrene udvikle styringsredskaber, som sikrer, at jobcentrene prioriterer at yde en god service til virksomhederne

Strømning af klagesystemet

Med finanslovsaftalen ensrettes og strømlines klagesystemet, således at klagesagsbehandlingen på beskæftigelsesområdet samles i en klageinstans i Ankestyrelsen.

Den funktion, som Ankestyrelsens og statsforvaltningerne har med at gennemføre undersøgelser af den forvaltningsmæssige praksis i kommunerne skal styrkes og gøres til et centralt fundament i samspillet mellem beskæftigelsesregioner og jobcentre.

I udmøntningen af den politiske aftale bør der derfor tages følgende initiativer:

- Den enkelte kommune skal – som led i kommunalbestyrelsernes behandling af Ankestyrelsens eller statsforvaltningernes praksisundersøgelser – afgive en redegørelse til beskæftigelsesregionen om, hvilke konkrete initiativer kommunen agter at tage som opfølgning på praksisundersøgelsen